

Bildande av naturreservatet Hagestad i Ystads kommun

Länsstyrelsens beslut

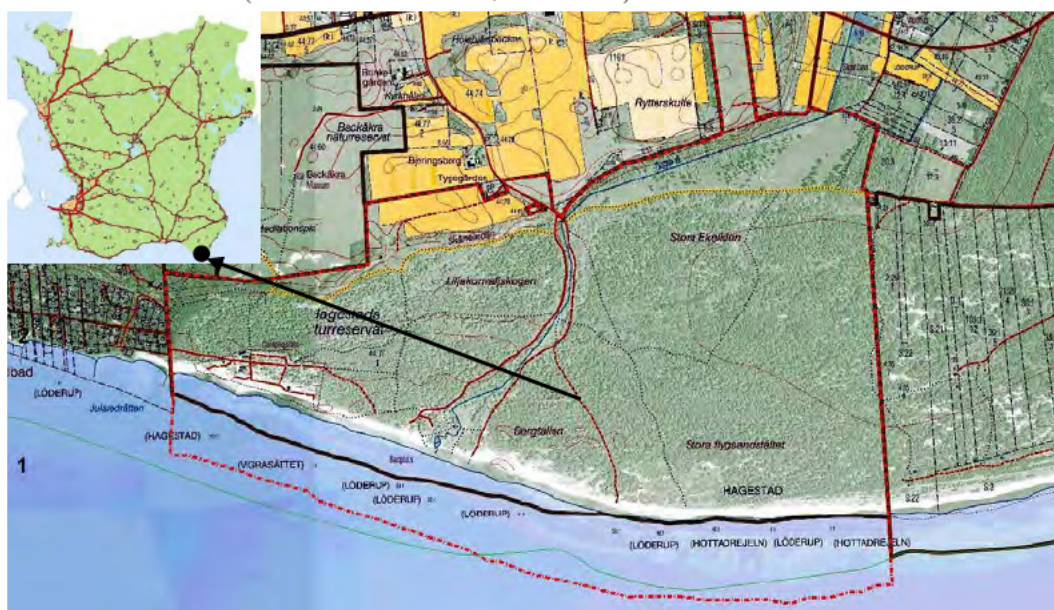
Med stöd av 7 kap 4 § miljöbalken (1998:808) förklarar länsstyrelsen det område som avgränsats på bifogad karta (bilaga 1) som naturreservat.

Naturreservatets gränser ska märkas ut i fält enligt Naturvårdsverkets anvisningar.

För att trygga syftet med naturreservatet skall de föreskrifter gälla, som anges nedan med stöd av 7 kap 5, 6 och 30 §§ miljöbalken.

Beslutet riktar sig till var och en, fastighetsägare och innehavare av särskild rätt, vars rättigheter att använda mark- och vattenområden berörs inom reservatsområdet.

När detta beslut vunnit laga kraft, ska med stöd av 7 kap 7§ miljöbalken, följande beslut om naturreservat och skötselplan upphöra att gälla;
Länsstyrelsens beslut den 12 maj 1960 (dnr IIIR-35-59), länsstyrelsens beslut den 28 maj 1993 (dnr 231-4966/93, 1286-201) "beslut om utvidgning av och ändring av föreskrifter för naturreservatet Hagestad i Ystad kommun" samt länsstyrelsens beslut den 16 september 1992 om fastställande av skötselplan för naturreservatet Hagestad i Ystad kommun (dnr 231-11816/92; 1286-201)

Figur 1 Reservatet är markerat med röd punktstreckad linje på fastighetskartan (se även bilaga 1) © Lantmäteriet Geodatasamverkan

Uppgifter om naturreservatet

Namn	Hagestad
Kommun	Ystad
Natura 2000 ID	SE0430093 Habitat SE0430088 Fågel
DOS-ID	1114683
Gränser	Området begränsas av mitten av svart punktstreckad linje på till detta beslut bifogad karta (bilaga 1)
Fastigheter	Hagestad 44:77
Markägarkategori	Staten genom naturvårdsverket
Läge	5 km sydost Löderups kyrka
Kartblad	Topografiska kartor: 02DSV Ekonomiska kartor: 02D3b, 02D4b
Koordinat centralpunkt	x: 446078 y: 6137786 (SWEREF 99 TM)
Naturgeografisk region	6m, Sydvästra Skåne
Typindelning enligt vattendirektivet:	Södra Sverige, Skåne, Blekinges kust och del av Öland; Skånes kustvatten
Vattenförekomst (HID):	NW614241-139336; SE614242-138679
Inskrivna nyttjanderätter	Handlingarna finns i akten
Gemensamhetsanläggningar	Handlingarna finns i akten
Areal	ca 375 ha (vattenareal 89 ha, landareal 286 ha)
Förvaltare	Länsstyrelsen i Skåne län

Syftet med naturreservatet

Syftet med naturreservatet är att:

- återställa och bevara biologisk mångfald och geomorfologiska formationer kopplade till dynområden i ett kustmorfologiskt intressant område av nationell betydelse.
- upprätthålla gynnsam bevarandestatus för i området prioriterade livsmiljöer enligt habitatdirektivet

- långsiktigt bevara och utveckla en gynnsam bevarandestatus för arter i fågel- respektive art- och habitatdirektivet som förekommer i området och som utgör prioriterade bevarandevärden
- långsiktigt bevara och utveckla biotoper som utgör livsmiljöer för i området förekommande fridlysta och nationellt rödlistade växt- och djurarter samt arter och biotoper som omfattas av nationellt åtgärdsprogram,
- bidra till att uppnå miljö kvalitetsmålen ”ett rikt växt- och djurliv” och ” Hav i balans samt levande kust och skärgård”, långsiktigt bevara naturvärden samt att utveckla livsmiljöer för arter som är knutna till ett öppet dynlandskap med rörliga sanddyner,
- ge allmänheten möjlighet att utnyttja området för rekreation och bad i sådan omfattning att risk för skada på områdets naturvärden inte uppkommer

Syftet nås genom att:

- restaurera och underhålla naturtypen Trädklädda dyner (2180), genom att gallra tall, skapa död ved och återskapa större och mindre ytor med öppen sand.
- restaurera och underhålla de vita -och grå sanddynerna, genom att i vissa områden avverka träd och återskapa öppen sand.
- restaurera, utveckla och underhålla naturtypen Risdyner (2140) på bekostnad av naturtypen Trädklädda dyner(2180).
- vattenområdet och de sublittorala sandbankarna utvecklas naturligt genom att området lämnas fritt från åtgärder och ingrepp,
- genomföra återkommande bränningar i vissa av områdets öppna delar
- gynna ek i reservatets skogsbevuxna delar

Reservatsföreskrifter

A. Föreskrifter med stöd av 7 kap 5 § miljöbalken om inskränkningar i markägares och annan sakägares rätt att förfoga över fastighet inom naturreservatet.

Utöver föreskrifter och förbud i andra lagar och författningar är det förbjudet att:

1. avverka, så eller plantera träd, buskar eller andra växter, samt att bortföra död ved,

2. uppföra byggnad eller annan anläggning såsom t.ex. mast, torn eller vindkraftverk,
3. dra fram mark- eller luftledning,
4. vidta åtgärd som förändrar områdets topografi och landskapets allmänna karaktär såsom att plöja, spränga, muddra, dika, utfylla, tippa, dumpa, markbearbeta eller på annat sätt förstöra eller skada fast naturföremål, ytbildning, småvatten eller havsbotten,
5. anordna upplag,
6. anlägga vägar och stigar,
7. uppföra hägnader,
8. gödsla eller tillföra gödselmedel, jordförbättringsmedel eller kemiska bekämpningsmedel,
9. stödutfodra betesdjuren,
10. låta betesdjur som är under behandling med långtidsverkande avmaskningsmedel beta, eller att avmaska betesdjur, eller släppa avmaskade betesdjur tidigare än 14 dagar efter avmaskning,
11. anbringa tavla, skylt, inskrift, affisch eller därmed jämförlig anordning,
12. Bedriva jakt under lördagar, söndagar och helgdagar.

B. Föreskrifter med stöd av 7 kap 6 § miljöbalken om markägares och annan sakägares skyldighet att tåla visst intrång.

För att tillgodose syftet med naturreservatet förpliktas markägare och innehavare av särskild rätt till fastighet att tåla att följande anordningar och åtgärder vidtas inom naturreservatet:

1. utmärkning av och upplysning om naturreservatet,

2. uppsättande och underhåll av stängsel och vattningsanordningar
3. naturvårdsåtgärder innefattande: årlig betesdrift, röjning, slåtter, skapande av öppna sandytor, plantering av buskar och träd enligt bilaga 3,
4. naturvårdsåtgärder innefattande: röjning, gallring, skapande av öppna sandytor, avverkning av tall, skapande av död ved, friställning av träd, luckhuggning, ringbarkning, utplacering av död ved, anläggning av faunadepåer¹ enligt bilaga 3,
5. naturvårdsåtgärder innefattande: röjning, gallring, slåtter, skapande av öppna sandytor, avverkning av tall, skapande av död ved, friställning av träd, luckhuggning, ringbarkning, utplacering av död ved, anläggning av faunadepåer och naturvårdande bränningar enligt bilaga 3,
6. naturvårdsåtgärder innefattande röjning, gallring, ringbarkning enligt bilaga 3,
7. utförande och underhåll av anläggningar och anordningar för allmänhetens tillgänglighet,
8. miljöövervakning samt uppföljning av områdets skötsel.

C. Ordningsföreskrifter med stöd av 7 kap 30 § miljöbalken om rätten att färdas och vistas samt ordningen i övrigt inom naturreservatet.

Utöver föreskrifter och förbud i andra lagar och författningar är det förbjudet att:

1. sätta upp tavla, plakat, affisch, skylt, inskrift eller därmed jämförlig anordning,
2. spränga, gräva, borra, måla eller på annat sätt skada stenar, block, hållar eller terrängformer,

¹ Anlagd hög av ved för att gynna vedlevande insekter

3. utföra någon form av anläggning eller ställa upp för reservatet främmande föremål,
4. använda ljudanläggning på ett störande sätt,
5. tälta eller ställa upp husvagn, campingbil eller motsvarande,
6. göra upp eld eller använda grill på annan än för ändamålet anvisad plats,
7. parkera på annan än för ändamålet anvisad plats,
8. medföra ej kopplad hund eller annat lösgående husdjur,
9. rida på annat än för ändamålet anvisade stigar,
10. framföra motordrivet fordon annat än på anvisad väg eller parkeringsplats,
11. framföra farkost till sjöss i hastighet över 5 knop,
12. köra eller sjösätta vattenskoter, jetski eller motsvarande farkost,
13. anordna tävling som kan inverka störande på naturmiljön,
14. medvetet störa eller skada djurlivet eller deras livsmiljöer, t ex genom att hacka eller flytta på förmultnande ved,
15. gräva upp växter samt plocka växter för försäljning,
16. bryta kvistar, fälla eller på annat sätt skada levande eller döda stående eller liggande träd och buskar.

Vidare är det utan Länsstyrelsens tillstånd förbjudet att:

17. fånga insekter, spindlar, snäckor eller andra ryggradslösa djur annat än genom håvning, handplockning eller annan selektiv metod ² med

² Med selektiv metod menas handplockning, håvning, sållning eller annan teknik där de djur som inte ska studeras närmare direkt återutsätts och ingreppen i deras livsmiljö blir försumbara eller kan återställas omedelbart. Fällor är inte att betrakta som selektiva, oavsett utformning.

efterföljande återutsättning inom naturreservatet. Kravet på återutsättning gäller inte enstaka beläggsexemplar av varje art under förutsättning att fynden registreras i Artportalen och att insamlandet inte bryter mot fridlysningsbestämmelserna.

Undantag från föreskrifter

Föreskrifterna under A och C utgör ej hinder för;

- förvaltaren av naturreservatet, eller den som förvaltaren uppdrar åt, att vidta de åtgärder som behövs för att tillgodose syftet med naturreservatet och som framgår av föreskrifterna under B ovan, eller för förvaltarens tillsyn av området,
- förvaltaren att genomföra gränsutmärkning och att sätta upp enstaka skyltar med information om naturreservatet,
- förvaltaren att anlägga ett trafikhinder med höjdbegränsare längs den centralt belägna vägen, samt att i anslutning till denna anlägga en vändzon
- driftåtgärder av vid tidpunkten för detta beslut befintliga vägar för motorfordon, vägkanter, vägdiken eller enskilda brukningsvägar. Driftåtgärder som är undantagna är t ex. lagning av mindre beläggningsskador och potthål, röjning och slätter av vägslänter eller rensning av vägtrummor. Vid utförande av större åtgärder som inte är driftåtgärder ska samråd ske med Länsstyrelsen inför arbetet. Vid akuta åtgärder kan samråd ske sedan arbetet inletts,
- underhåll av lagakraftvunna dikesföretag/normalt underhåll av täckdiken eller öppna diken,
- drift och underhåll av vid tidpunkten för detta beslut befintliga ledningar, byggnader och anläggningar tillhörande kommunen, el-, energi- och teledistributör. Inför utförande av arbete ska samråd ske med länsstyrelsen. Vid akut underhållsåtgärd kan samråd ske sedan arbetet inletts.
- ridning längs strandlinjen under perioden 1 september – 1 april
- åtgärder i samband med räddningsuppdrag eller olycka
- uppsättning av sjösäkerhetsanordningar och livbojar

A7 gäller ej erforderliga stängsel för betesdrift

A9 gäller ej stödutfodring i högst 2 veckor i samband med övergångsutfodring vid betessläpp och installning på platser som överenskommits med förvaltaren.

A10 gäller ej vid behandling av parasitangrepp som konstaterats under pågående betessäsong om korttidsverkande preparat används

C1, C5 och C6 gäller ej inom campingplatsen (markerad på karta, bilaga 2), så länge denna är i drift samt inom ramen för gällande arrende.

C5 gäller ej på för ändamålet anvisade platser

C8 gäller ej för innehavare av jakträtten inom reservatet vid jakt och fångst av vilt i enlighet med jaktlagstiftningens bestämmelser, eller för eftersök, eller i samband med kreatursvallning för områdets skötsel.

Föreskrifterna gäller ej tjänstemän från Länsstyrelsen i samband med tillsyns- och förvaltningsuppdrag.

Nya kunskaper om hotade och hänsynskrävande arter och naturtyper skall beaktas i områdets löpande skötsel.

Länsstyrelsen får enligt 7 kap 7 § miljöbalken, om det finns särskilda skäl, lämna dispens från meddelade reservatsföreskrifter.

Upplysningar

Länsstyrelsen vill upplysa om att föreskrifterna under C gäller oberoende av om beslutet överklagas samt att även andra lagar, förordningar och föreskrifter än reservatsföreskrifterna gäller för området, exempelvis:

- 7 kap 28a-b §§ miljöbalken med krav på tillstånd för att bedriva verksamhet eller vidta åtgärder som på ett betydande sätt kan påverka naturmiljön i ett Natura 2000-område,
- fridlysningsbestämmelser. Alla vilda fåglar och däggdjur samt deras ägg, ungar och bon är fredade enligt jaktlagen (1987:259). Vissa andra växt- och djurarter är fridlysta enligt 8 kap miljöbalken och artskyddsförordningen.
- 7 kap miljöbalken med bestämmelser om områden som omfattas av biotopskydd (11 §) eller strandskydd (16 §),
- 2 kap, kulturmiljölag (1988:950) om kulturminnen m m med bestämmelser om skydd för fasta fornlämningar,
- terrängkörningslagen (1975:1313) och terrängkörningsförordningen (1978:594) med vissa förbud mot körning i terräng,
- 15 kap 31 § miljöbalken om förbud mot nedskräpning,
- lag om tillsyn över hundar och katter (2007:1150),

- lokala, kommunala ordningsföreskrifter.

Beskrivning av området

Landskap och geovetenskapliga bevarandevärden

Hagestad naturreservat ligger i strax väster om Sandhammaren och Sandhammarens naturreservat.

Berggrunden i större delen av området utgörs av lersten och siltsten av silurisk ålder. I den västligaste delen består berggrunden av finkorning kalksten från yngre krita.

Berggrunden täcks av kvartära sediment bildade i slutfasen av den senaste istiden och därefter. Bildandet av svallsand och flygsand är fortfarande aktiv.

I norra delen av området finns en stor isälvsavlagring, Kåsebergaåsen, som höjer sig markant över omgivningen och vars övre delar utgörs av isälvsand.

Isälvsedimenten avsattes vid den senaste inlandsisens avsmältning. Efter istiden har isälvsanden utsatts för en omfattande omlagring med vindens hjälp. Ett stort område med flygsandsdynor har uppstått och sandflykten är aktiv än idag, på ställen där marken inte binds av vegetation. Detta märks främst vid kusten där vinden transporterar strandsanden österut och inåt land och dynerna omväxlande eroderas och byggs på.

Längs stranden i den västra delen av reservatet, vid Löderup, sker en kraftig erosion av stranden; den mest omfattande stranderosionen i Skåne. Sanden avsätts längre österut där stranden i stället blir bredare. För att hindra fortsatt erosion driver Ystads kommun ett försök med strandfodring där sand från den närliggande havsbotten påförs stranden vid Löderup.

Tyge å passerar genom naturreservatet. Ån rinner från Hagestad mosse i sydvästlig riktning och mynnar ut i havet. Längs ån återfinns rester av slåtter- eller betesängar. Ån är kraftigt sänkt och kanaliserad i samband med utdikningen av Hagestads mosse år 1909.

Markanvändning och kulturhistoriska bevarandevärden

Området var under 1700-talet och början av 1800-talet ett sandfält med inslag av stora flygsandsbackar. Flygsanden ansågs vara av speciellt svår beskaffenhet och utgjorde ett hot mot intilliggande jordbruksmarker. Det finns uppgifter om att området täckts av ekkrattskog fram till andra hälften av 1600-talet vilket kan vara

förklaringen till förekomsten av äldre humushorisonter. Ekskogen lär ha huggits ner på Karl XI's befallning för att inte kunna användas för skydd av "sjörövare och andra varnaktige människor".

1777-1778 upprättades en relativt detaljerad karta över området. Kartan visar att området domineras av flygsandsbackar vilka närmast havet är öppna med inslag av sandrör och strandråg. Mer norrut finns inslag av asp, ek och ljung. Hela området, ända ut på dynerna utnyttjades som bete på senare delen av 1700-talet. Några tallplanteringar finns utmärkta på kartan och är troligen de första i området. Under 1800-talet fortsatte man med planteringen av tall för att binda sanden. 1813 kom ett reglemente som föreskrev att vart femtionde tunnland i vissa skånska socknar skulle planteras med skog för att avhjälpa virkesbristen. Vid en översyn av området 1826 konstaterades att sanden i stort sätt nu var bunden förutom i de södra delarna. Man fortsatte att plantera och 1833 vilade nu "flygsanden under en täckning av sandhavre och trädtelingar". Trots ansträngningarna att binda sanden motverkades detta av kreatursbete och av att ortsbefolkningen plockade ris och ved. För att komma till rätta med detta gjordes 1880 en lantmåteriförrättning som syftade till att dela upp den samfälliga marken på enskilda ägare. Vid denna lantmåteriförrättning betecknades större delen av det nuvarande reservatet som skogsbeväxt.

I den nordöstra delen av naturreservatet där det idag är betesmark förekom torvbrytning i slutet av 1700-talet. Idag syns dessa som försänkningar i betesmarken. I slutet av 1800-talet inleddes ett projekt för bevattning av de sidlänta ängarna kring nedre loppet av Tyge å och det går än idag att skönja spåren av bevattningskanalerna i terrängen. Vid utdikningen av den norrut liggande Hagestads mosse 1909 sänktes Tyge å för att få det utseende den har idag. Resultatet blev en sänkning av grundvattnet på drygt 1 m.

Flygfoto från 1939 visar att den östra delen av Hagestad var ett betydligt mer öppet område än idag. Ett ca 100 ha öppet område med ett mycket stort inslag av öppna sanddynor är idag bevuxet med framförallt tall. De högsta och mäktigaste dynorna ligger i den sydöstra delen av naturreservatet. Dom når här en höjd på 10-12 meter. Det finns dock även stora dynor i de mellersta delarna av reservatet.

Biologiska bevarandevärden

Längs med havet och ett till ett par hundra meter upp dominerar den öppna sanden med inslag av sandrör och strandråg. Sandstarr och borsttåtel börjar dyka upp som pionjärarter i öppna sandtor innanför de yttersta dynorna. Här och var breder även ljung ut sig i hålorna. I den södra mellersta delen finns ett större ljungmarkskomplex. Innanför de halvöppna sandfälten breder tall och svarttallsbestånd ut sig. Marken täcks av olika sorters cladoniaarter och mossor.

Inslag av öppna sandtor syns här och var och i den sydöstra delen av naturreservatet är dynorna påtagligt uttalade. Vissa når en höjd på ca 10-12 meter. Det är också här som det har varit öppet längst. Här och var finns inslag av enstaka ekar men även större ansamlingar finns spridda i tallskogen. Ekarna är ofta rikligt beklädda med lavar och mossor. Centralt sträcker sig ett område med friskare mark. Här dominerar björk men det finns även ek och asp. Vissa av ekarna är höga och kraftiga. Efter det friskare partiet tar åter tallplanteringen över. En del av den mellersta delen har under senare gallrats för att gynna ek år och har mest karaktären av en produktionsskog. Längs den norra delen innan höjdryggen tar vid finns ett stråk av ekkrattskog.

Naturreservatets största biologiska värden är knutna till de öppna sandmarkerna, delar av betesmarkerna i den nordvästra delen och till ekkrattskogarna.

Däggdjur som observerats i naturreservat är älg, råddjur, fälthare, kanin, grävling, mink, ekorre och mullvad. Älgstammen är Sveriges sydligaste. Den senaste systematiska fågelinventeringen är utförd under 1976. Av arter som återfinns på aktuell rödlista (2010) häckade Sommargylling och fältpiplärka. Fältpiplärkan häckande senast i angränsande Sandhammaren 2008 men vid årets(2013) inventering var häckningen 0. Sommargylling är en nästan årlig gäst men inga uppgifter efter 1976 finns om häckning. Det finns däremot uppgifter på "permanent revir" från 1983.

Områdets sandiga marker ger förutsättningar för ett rikt insektstliv vilket artlistan här under indikerar. Dock har igenväxningen av de öppna sandmarkerna troligtvis missgynnat en hel del arter knutna till just dessa miljöer.

Arter på 2010 års rödlista som hittas i naturreservatet de senaste 25 åren

Vetenskapligt namn	Svenskt namn	Hotkategori ¹
<i>Satyrrium ilicis</i>	Krattsnabbvinge	NT
<i>Agrotera nemoralis</i>	Avenboksmott	NT
<i>Drepana curvatula</i>	Brunaktig sikelvinge	NT
<i>Euroleon nostras</i>	Fläckig myrlejonslända	NT
<i>Zygaena filipendulae</i>	Sexfläckig bastardsvärmare	NT
<i>Heliothis virescens</i>	Grönaktigt knölfly	VU
<i>Eupithecia selinata</i>	Kirskålmalmätare	NT
<i>Mythimna turca</i>	Rödtofsat gräsfly	NT
<i>Anthicus bimaculatus</i>	Tvåfläckig snabbagge	NT
<i>Lythria cruentaria</i>	Allmän purpurmätare	NT

<i>Nascia cilialis</i>	Jättestarmott	NT
<i>Perizoma hydrata</i>	Glimfältmätare	NT
<i>Adscita statices</i>	Allmän metallvingesvärmare	NT
<i>Mythimna litoralis</i>	Vitstreckat gräsfly	VU
<i>Ancylis upupana</i>	Almsikelvecklare	NT
<i>Satyrrium w-album</i>	Almsnabbvinge	NT
<i>Pyrgus armoricanus</i>	Backvisslare	EN
<i>Conobathra tumidana</i>	Bergekbladmott	EN
<i>Zygaena lonicerae</i>	Bredbrämad bastardsvärmare	NT
<i>Coenobia rufa</i>	Dvärgörfly	VU
<i>Selidosema brunnearia</i>	Hedmätare	NT
<i>Aplocera efformata</i>	Mindre taggmätare	NT
<i>Costaconvexa polygrammata</i>	Mångstreckad fältmätare	NT
<i>Xanthia gilvago</i>	Ockragult gulvingfly	NT
<i>Scopula ornata</i>	Prydlig lövmätare	NT
<i>Aricia agestis</i>	Rödfläckig blåvinge	NT
<i>Mythimna flammea</i>	Streckat strandfly	NT
<i>Calamia tridens</i>	Torvfly	NT
<i>Lycaena hippothoe</i>	Violettkantad guldvinge	NT
<i>Melitaea cinxia</i>	Ängsnätfjäril	NT
<i>Strophosoma fulvicorne</i>	Skalbagge	NT
<i>Hypocaccus rugiceps</i>	Skalbagge	VU
<i>Agathidium haemorrhoum</i>	Skalbagge	NT
<i>Holotrichapion pisi</i>	Skalbagge	NT
<i>Harpalus griseus</i>	Sammetsfrölöpare	VU
<i>Cossonus parallelepipedus</i>	Större vedvivel	VU
<i>Hedychridium coriaceum</i>	Bronsguldstekel	NT
<i>Diodontus tristis</i>	Stekel	NT
<i>Lasioglossum tarsatum</i>	Dynsmalbi	NT
<i>Sphecodes reticulatus</i>	Nätblodbi	NT
<i>Lasioglossum brevicorne</i>	Stäppsmalbi	VU
<i>Megachile dorsalis</i>	Havstapetserarbi	NT
<i>Dasypoda hirtipes</i>	Praktbyxbi	NT
<i>Aira caryophyllea</i>	Vittåtel	VU
<i>Dianthus superbus</i>	Praktnejlika	EN
<i>Anthericum liliago</i>	Stor sandlilja	EN
<i>Peucedanum oreoselinum</i>	Backsilja	EN
<i>Viola tricolor subsp. Curtisii</i>	Klittviol	VU
<i>Serratula tinctoria</i>	Ängsskärra	NT

<i>Koeleria glauca</i>	<i>Tofsäxing</i>	<i>EN</i>
<i>Rubus pruinosis</i>	<i>Hallonbjörnbär</i>	<i>VU</i>
<i>Buglossoides arvensis</i> var. <i>Coerulea</i>	<i>Blå sminkrot</i>	<i>EN</i>
<i>Disciseda candida</i>	<i>Liten diskroksvamp</i>	<i>VU</i>

¹Hotkategorier enligt fastställd svensk rödlista av ArtDatabanken från 2010. Hotkategorierna är: NT=missgynnad, VU=sårbar, EN=starkt hotad, CR=akut hotad, RE=försvunnen och DD=kunskapsbrist.

Förekommande livsmiljötyper (habitat) enligt art- och habitatdirektivet Bilaga 1

(* = prioriterad naturtyp)

Kod	Naturtyp
1110	Sublittoral sandbankar
2110	Kustnära embryonala vandrande sanddyner (fördyner)
2120	Kustnära vandrande sanddyner med sandrör (vita dyner)
2130	Kustnära permanenta sanddyner med örtvegetation (grå dyner)
2140*	Kustnära permanenta sanddyner med kråkbär (risdyner)
2180	Kustnära trädklädda sanddyner (trädklädda dyner)
2330	Inlandssanddyner med öppna gräsmarker med borsttåtel eller andra pionjärgräs (grässandhedar)
6210	Kalkgräsmarker *viktiga orkidélokaler nedanför trädgränsen (kalkgräsmarker)
6270	Artrika silikatgräsmarker nedanför trädgränsen (silikatgräsmarker)
9160	Ek-avenbokskog av skogsstjärnetyp (närliggande ekskog)
9190	Äldre ekskogar på sura, sandiga marker (närliggande ekskog)

Friluftsliv och tillgänglighet

Naturrestatet ligger i ett kustavsnitt som under framförallt sommarmånaderna är mycket välbesökt. Tillgängligheten är stor och parkeringsmöjligheter finns på flera ställen i reservatets mellersta delar.

Skälen för beslutet

Naturrestatet Hagestad bildades 1960 enligt då gällande naturskyddslag och ingår i ett större flygsands- och dynområde som sträcker sig ca 10 km längs kusten från söder om Skillinge till Löderup. En skötselplan för området beslutades 1992 och 1993 utvidgades naturrestatet och nya föreskrifter tillkom.

Flygfoton visar att naturreservatet, liksom övriga delar av flygsandsområdet, var betydligt mer öppet så sent som 1939. Sedan dess har området sakta vuxit igen och ca 100 hektar mark med ett tidigare mycket stort inslag av öppna sanddyner inom naturreservatet är nu skogsbeklädda. Särskilt påtaglig är igenväxningen av reservatets östra delar som i stort sett var helt öppna 1939.

Naturreservatet är upptaget i nätverket för skydd av Europeisk natur - Natura-2000, både som SPA (1996) - och SCI-område(2004). Vid den senaste revideringen(2011) av bevarandeplanen för området konstaterades att ingen av naturtyperna bedöms som fullgod. Nationellt sett bedöms bevarandestatusen för naturtyper inom sanddynskomplexet som dålig och särskilt gäller detta i den kontinentala regionen (som omfattar i stort sett hela Skåne). Ett av de största problemen med att upprätthålla en gynnsam bevarandestatus är den pågående igenväxningen som bland annat resulterar i krympande ytor med öppen sand. Syftet i beslutet från 1993 är i huvudsak inriktat på spontan utveckling där naturliga processer får styra dynamikens utveckling och bland annat preciseras att "naturen får utvecklas spontant speciellt i reservatets östra delar". Den spontana utvecklingen under de 20 år som gått sedan det senaste beslutet har dock resulterat i att tallskogen har expanderat vilket missgynnat ett flertal naturtyper och arter kopplade till sanddyner. Speciellt kan nämnas naturtyperna Vita dyner (2120), Grå dyner(2130, Risdyner (2140*), Trädklädda dyner (2180) samt fågelarterna fältpiplärka, trädlärka, törnskata och nattskärja.

Idag återstår endast fragment (ca 1-5 %) av de tidigare öppna delarna och då främst i den östra delen. För att kunna leva upp till internationella åtaganden, främst EU's art-, habitat- och fågeldirektiv, behöver åtgärder vidtas för att förbättra statusen för områdets naturtyper och arter. Åtgärder som behöver genomföras är främst återskapande och vidmakthållande av tillräckligt stora arealer blottade sanddyner, utglesning av tät tallskog och skapande av öppna miljöer. I samband med den föreslagna revideringen föreslås även en utvidgning av naturreservatets vattenområde. Tidigare har reservatsgränsen gått i strandlinjen men länsstyrelsen anser att förekomsten av kustnära sublittoral sandbankar (1110) ska skyddas genom att ingå i naturreservatet.

Vissa av föreskrifterna har omformulerats för att anpassas till dagens krav och språkbruk. Föreskrifterna enligt 7 kap. 5§ miljöbalken har kompletterats för att ytterligare värna biologisk mångfald i betesmarkerna genom att införa ett förbud mot långtidsverkande avmaskningsmedel. För att skydda markhäckande fågel har föreskrifterna kompletterats med ett förbud mot att anordna tävlingar. Tillägg har också gjorts i föreskrifterna vad gäller möjligheterna att färdas inom vattenområdet.

Syftet med föreskriften är att skydda de sublittorala sandbankarna samt att möjliggöra för besökare att bada på ett så säkert och tryggt sätt som möjligt.

Syftet att allmänheten ska tillgodoses möjligheter att uppleva områdets natur och utnyttja det för rekreation och friluftsliv kvarstår med tillägget att det ska ske i sådan omfattning att risk för skada på områdets naturvärden inte uppkommer.

Av ovan redovisade skäl och med syfte att långsiktigt bevara biologisk mångfald och att vårda och bevara värdefulla naturmiljöer samt för att skydda, återställa eller nyskapa värdefulla naturmiljöer för skyddsvärda arter gör länsstyrelsen bedömningen att det föreligger synnerliga skäl för ett nytt beslut om bildande av naturreservatet Hagestad.

Vidare gör Länsstyrelsen gör bedömningen att ett nytt beslut inte försvårar allmänhetens nyttjande av området.

Övriga skäl

Naturreservatet är i sin helhet:

- riksintresse för naturvård (objektnummer N72) (MB 3 kap 6 §)
- riksintresse för friluftsliv (MB 3 kap 6 §)
- riksintresse för kust och skärgård (MB 4 kap 4 §)

Huvuddelen av naturreservatet berörs av:

- nätverket Natura 2000 i enlighet med rådets direktiv 2009/147/EG av den 30 november 2009 om bevarande av vilda fåglar (SE0430088 Sandhammaren)
- nätverket Natura 2000 SCI SE0430093 "Sandhammaren - Kåseberga" enligt rådets direktiv 92/43/EEG av den 21 maj 1992 om bevarande av livsmiljöer samt vilda djur och växter, senast ändrat genom direktiv 2006/105/EG.

Del av Naturreservatet berörs av:

- Riksintresse för kulturmiljövården (MB 3 kap 6§)
- Strandskydd (MB 7 kap 13-18 §§)

- Naturvårdsprogram för Ystads kommun (2012)

Förordnandet är förenligt med grundläggande bestämmelser för hushållning med mark- och vattenresurser samt med kommunens översiktsplan.

Ärendets handläggning

Området skyddades som naturpark den 12 maj 1960 enligt då gällande naturskyddslag. 1971 gjordes tillägg till föreskrifterna och 1993 utvidgades området samtidigt som föreskrifterna sågs över och kompletterades. Området blev upptaget i EU's nätverk för skydd av natur – Natura 2000 år 2004

Under början av 2000-talet uppmärksammades att områdets naturtyper missgynnades av de åtgärder som föreslås behövs genomföras för att upprätthålla en gynnsam bevarandestatus för områdets arter och naturtyper. Tillsammans med länsstyrelserna i Halland och Kalmar, Lunds universitet, Vattenriket i Kristianstad och Stiftelsen Skånska Landskap söktes pengar från EU's Life nature fond. Ansökan beviljades och projektet döptes till SandLife. Syftet med projektet är att de sandiga markerna i södra Sverige återigen ska få ett myllrande växt-och djurliv. Genom restaureringar ska livsmiljöerna för sandmarkernas arter återskapas och förbättras. Försvunna arter ska få en möjlighet att komma tillbaka.

Skötselplan och förvaltning av naturreservatet

Skötselplan

Enligt 3 § förordning (1998:1252) om områdesskydd enligt miljöbalken m.m. framgår bland annat att en skötselplan ska fastställas vid bildande av ett naturreservat. Skötselplanen fastställs av länsstyrelsen i särskilt beslut.

Förvaltning

Länsstyrelsen är förvaltare av naturreservatet och ska fortlöpande samråda med markägare, arrendatorer, berörda myndigheter och andra berörda vid förvaltningen.

Överklagande

Detta beslut kan överklagas till regeringen, miljödepartementet, se bilaga 7.

Upplysningar om ersättningstalan

Sakägare som ännu inte träffat överenskommelse om ersättning eller inlösen kan väcka talan enligt 31 kap miljöbalken mot staten i mark- och miljödomstolen för att domstolen ska avgöra frågan om ersättning. Ansökan om ersättningstalan måste lämnas inom ett år efter att reservatsbeslutet vunnit laga kraft, i annat fall förlorar sakägare rätten till ersättning. Ansökan ska ställas till mark- och miljödomstolen i Växjö.

Kungörelse

Beslutet ska kungöras i länets författningssamling samt i ortstidning. Sökande och sakägare ska anses ha fått del av beslutet den dag kungörelse var införd i ortstidning.

Underskrifter

Detta beslut har fattats av länsöverdirektören Carl Älfvåg. I den slutliga handläggningen har även deltagit miljödirektör Annelie Johansson, naturvårdsdirektör Per-Magnus Åhrén, länsassessor Ursula Gårdendahl och naturvårdshandläggare Per Carlsson, föredragande.

Carl Älfvåg
Länsöverdirektör

Per Carlsson
Naturvårdshandläggare

Bilagor

1. Karta med naturreservatets avgränsning
2. Karta med campingplats
3. Karta med markerade områden gällande föreskrifter med stöd av 7 kap 6 § miljöbalken om markägares och annan sakägares skyldighet att tåla visst intrång
4. Målbild för skötseln av naturreservatet Hagestad
5. Inkomna yttranden och länsstyrelsens bemötanden
6. Sändlista
7. Hur man överklagar

Tillhör länsstyrelsens beslut 2014-10-16

Naturreseptatet Hagestad

Områdesavgränsning

 Naturreseptatets gräns

0 50 100 200 Meters

Skala 1:13 000

Tillhör länsstyrelsens beslut 2014-10-16

Naturreservatet Hagestad

Campingplats

Gräns

Campingplats

0 50 100 200 Meter

Skala 1:13 000

Tillhör länsstyrelsens beslut 2014-10-16

Naturreservatet Hagestad

